

Principerna för offentlig utredning

Anvisning

Konkursombudsmannens byrå

15.5.2023

Premisser

Bestämmelserna om offentlig utredning finns i 11 kap. i konkurslagen.

Tingsrätten fattar på framställning av konkursombudsmannen beslut om att konkursen ska fortsätta som offentlig utredning. Konkursombudsmannen förordnar en offentlig utredare.

Den här anvisningen redogör för de huvudprinciper som ska iakttas vid offentlig utredning. I enskilda fall får konkursombudsmannen ge kompletterande anvisningar till eller anvisningar som avviker från denna anvisning.

Beslutanderätt

När beslut fattats om övergång till offentlig utredning upphör borgenärernas förvaltning av konkursboet. I stället för borgenärerna utövar en person som har förordnats av konkursombudsmannen beslutanderätten. Som stöd för sina beslut får den offentliga utredaren dock enligt eget omdöme höra de största borgenärerna innan de viktigaste besluten fattas.

Konkursombudsmannen utövar tillsyn över den offentliga utredarens verksamhet och godkänner de kostnader som betalas ur statens medel samt den offentliga utredarens arvode också till den del arvodet betalas ur konkursboets medel. Konkursombudsmannen godkänner den offentliga utredarens slutredovisning.

Konkursombudsmannen kan återkalla sitt förordnande till den offentliga utredaren, om det finns orsak till detta.

Den offentliga utredaren får inte vidta sådana åtgärder vars kostnadspåverkan är betydande utan att först ta kontakt med konkursombudsmannen. Till dessa åtgärder hör exempelvis inledande av rättegång. Konkursombudsmannen fattar beslut om särskild granskning med statens medel.

Den offentliga utredarens uppgifter

Bestämmelserna om boförvaltare tillämpas på offentlig utredare och i tillämpliga delar ska den offentliga utredaren utföra alla uppgifter som åläggs en boförvaltare. Vid behov upprättas en separat handlingsplan över den offentliga utredarens uppgifter.

Enligt biträdande justitieombudsmannens bedömning 21.8.2020 (EOAK/2665/2017) ska den offentliga utredarens uppdrag anses vara en offentlig förvaltningsuppgift, där det dock inte är fråga om utövande av offentlig makt. I sin verksamhet ska den offentliga utredaren iakttä de allmänna principerna för god förvaltning. Offentlighetslagen tillämpas inte på offentlig utredning av konkurs.

När en offentlig utredning inleds ska den offentliga utredaren sörja för att de uppgifter och handlingar enligt 1 § och 2 § i justitieministeriets

förordning 707/2019 som boförvaltaren inte har fört in i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden (Kosti) införs.

Redogörelseskyldighet

Regelbunden rapportering i form av en redogörelse, som inkluderar avräkning, för hur den offentliga utredningen fortskrider sker årligen. Redogörelsen ska ges till konkursombudsmannen, de största borgenärerna och gäldenären samt lagras i Kosti-systemet. På begäran ska redogörelsen också ges till de övriga borgenärerna.

I sin redogörelse ska den offentliga utredaren specificerat på fakturanivå presentera inte enbart de kostnader för den offentliga utredningen och särskilda granskningen som betalats ur boets medel utan också det som staten betalat.

Den offentliga utredaren rapporterar dessutom till konkursombudsmannen om väsentliga åtgärder innan de vidtas och slutresultatet av dessa åtgärder.

Förordnande om övervakning

Om det vid den offentliga utredningen framgår att konkursboets medel räcker till för att betala borgenärerna sina betalningsandelar, beslutar den offentliga utredaren om bevakning av fordringarna såsom föreskrivs i konkurslagen. Beslutet om konkursbevakning ska övervägas separat för varje fall. Under konkursförfarandet ska den offentliga utredaren följa upp om det finns behov att ordna konkursbevakning och i sin årliga redogörelse presentera en bedömning av om det håller på att samlas så mycket medel i konkursboet att utbetalning kan bli aktuell.

Om den offentliga utredaren anser det vara minst lika sannolikt att medel samlas som att det inte gör det, är det bättre att ordna en konkursbevakning.

För konkurser som börjat före 1.7.2019 bör det observeras att sådan preskription av fordran som avses i lagen om verkställighet av skatter och avgifter vid konkurs avbryts först när fordran bevakas. Även vid en eventuell utredning i efterhand förutsätter utdelning till borgenärerna att fordran har bevakats.

Den offentliga utredarens arvode och kostnadsersättningar

Den offentliga utredarens arvode och kostnadsersättningar betalas av statens medel till den del konkursboets medel inte räcker till för att betala dem. Konkursombudsmannen godkänner betalningarna.

Konkursombudsmannen kan besluta att det för boförvaltaren fastställda arvodet helt eller delvis betalas med statens medel. Detta förutsätter att betalning av arvodet är ändamålsenligt för genomförande av den offentliga utredningen. Det är exceptionellt att boförvaltarens arvode betalas med statens medel.

Den offentliga utredaren ska två gånger årligen till konkursombudsmannen presentera en specificerad faktura över sina åtgärder och kostnader. Ingen faktura behöver dock presenteras förrän faktureringsbeloppet överskrider 1 000 euro (exklusive mervärdesskatt). Skilda fakturor ska presenteras för särskilda åtgärder. Av specifikationen ska det framgå vem som vidtagit åtgärden, timpriset, tidpunkt och den totala tidsanvändningen för åtgärder under den aktuella faktureringsperioden.

Följande timpriser (exklusive moms) används som faktureringsgrund för både normala åtgärder och specialåtgärder:

Offentlig utredare och erfaren jurist	200,00 euro
Biträdande jurist högst	170,00 euro
Krävande assistentarbete högst	100,00 euro

Samma debiteringsgrund används oberoende av om arvodet betalas ur statens eller boets medel. Detta gäller också situationer där motparten döms att betala konkursboets rättegångskostnader.

Den offentliga utredaren ska specificerat redovisa utbetalda arvoden i sin årliga redogörelse. Redovisningen ska göras på fakturanivå för arvoden betalda ur både statens medel och boet.

I de fall då det samlats medel för utdelning till borgenärerna i den offentliga utredningen får ett arvode grundat på realiseringsvärdet betalas till den offentliga utredaren ur boets medel. Arvodet fastställs enligt delegationen för konkursärendens rekommendation nr 13. Från det arvode som grundar sig på realiseringsvärdet avdras de arvoden som betalats för normal förvaltning av boet (åtgärder som hör till II-skedet). För fastställande av arvodet ska den offentliga utredaren ur de ersatta åtgärderna separat specificera de särskilda åtgärderna och de åtgärder som ingår i II-skedet i boförvaltningen.

Konkursombudsmannen beslutar i samband med godkännandet av slutredovisningen om utbetalning av och storleken på det arvode som grundar sig på realiseringsvärdet.

Användning av boets medel

Den offentliga utredaren betalar genom eget beslut konkursboets massaskulder med medel som hör till konkursboet. Likaså ska det fastställda arvodet till boförvaltaren betalas, om det finns tillräckliga medel i boet för utbetalning av detta. Vid behov kan den offentliga

utredaren inhämta konkursombudsmannens uppfattning om betalning av massaskulder.

Det ska dock alltid finnas ett godkännande av konkursombudsmannen för utbetalning av den offentliga utredarens arvode och kostnadsersättningar ur boets medel.

Kostnadsersättningarna för den offentliga utredningen och särskilda granskningen, som kan återkrävas till staten, behandlas i sista hand efter de övriga massaskulderna. Med andra ord återbetalas statens kostnader i det fall då boets medel skulle räcka eller räcker till betalning av utdelning.

Säkerhet krävs inte av ett konkursbo som är föremål för offentlig utredning, när den offentliga utredaren ansöker om verkställighet med konkursombudsmannens samtycke. (utsökningsblaken 3 kap. 44 § 2 mom.)

Hur en offentlig utredning avslutas

När uppgifterna är slutförda ska den offentliga utredaren utan dröjsmål lämna en slutredovisning i enlighet med 19 kap. 2 § i konkurslagen till konkursombudsmannen för granskning och godkännande.

Slutredovisningen ska lämnas till gäldenären och lagras i Kostisystemet. Om utdelning betalas, ska slutredovisningen också lämnas till borgenärerna. Beslutet om utdelning får klandras i enlighet med 19 kap. 6 § i konkurslagen.

Om ingen utdelningsförteckning har upprättats och det till följd av de ringa utdelningsbara medlen inte är ändamålsenligt att ordna bevakning, ska den offentliga utredaren ge utmätningsmannen möjlighet att mäta ut egendom (konkurslagen 3 kap. 12 §). Om medlen uppgår till flera tusen euro ska förhandlingar om åtgärderna föras med konkursombudsmannen innan en anmälan görs till utmätningsmannen.

Om nya medel uppdagas eller om det annars behövs utredningsåtgärder efter att konkursen har avslutat har den offentliga utredaren befogenhet att utan något särskilt förordnande vidta behövliga åtgärder i saken. Den offentliga utredaren har också rätt och typiskt också skyldighet att fortsätta med indrivning via utsökning av konkursboets fordringar efter slutredovisningen. Den offentliga utredaren ska lämna en utredning över vidtagna åtgärder gällande utredningen i efterhand till konkursombudsmannen och de borgenärer som saken gäller, om detta inte är uppenbart onödigt på grund av sakens ringa betydelse. Utredningen ska lagras i Kostisystemet.

Den offentliga utredaren har rätt att få ett rimligt arvode, som konkursombudsmannen godkänner, för utredningarna i efterhand.

Konkursombudsman

Terhi Maijala

Konkursöverinspektör

Taneli Kontiainen

Bilaga

Modell för redovisningsavräkningen

AVRÄKNING FÖR SLUTREDOVISNING AV OFFENTLIG UTREDNING

Beloppen inkluderar mervärdesskatt
Inkomster och kostnader specificeras på ett överskådligt sätt på skilda rader

Medel när konkursen inleddes
Inkomster som influtit före den offentliga utredningen
Kostnader som betalats före den offentliga utredningen

INKOMSTER I DEN OFFENTLIGA UTREDNINGEN (exklusive pantsatt egendom)

1. Boets medel när den offentliga utredningen inleddes
2. Medel som influtit under den offentliga utredningen
(specificerade och grupperade på skilda rader)

Inkomster sammanlagt

0,00 €

KOSTNADER I OFFENTLIG UTREDNING

3. Massaskulder som samlats innan den offentliga utredningen inleddes, som betalats under den offentliga utredningen, exkl. boförvaltarens arvode
4. Boförvaltarens arvode
5. Arvoden till den offentliga utredaren betalda ur konkursboet
6. Den offentliga utredarens kostnader betalda ur konkursboet
7. Övriga kostnader som betalats ur konkursboet under den offentliga utredningen
8. Till staten återbetalda kostnader för särskild granskning
9. Till staten återbetalda kostnader för slutförande av bokföringen
10. Till staten återbetalda arvoden och kostnader för den offentliga utredaren

Kostnader sammanlagt

ISALDO

0,00 €

KOSTNADER SOM STATEN BETALAT OCH ÅTERKRAVSSITUATION

Kostnader för särskild granskning betalda ur statens medel sammanlagt

- Av vilket inte återbetalats

Slutförande av bokföringen betalt ur statens medel sammanlagt

- Av vilket inte återbetalats

Kostnader för offentlig utredning som betalats ur statens medel

- Av vilket inte återbetalats